SAMPLE QUESTION PAPER
SA-1
विषय– संस्कृतम्

अवधि : होरात्रयम्   कक्षा –सप्तमी   पूर्णाŠ: – शतम्

निर्देषाः –

1. *सर्वे प्रष्नाः समाधेयाः ।*
2. *प्रष्न पत्र चतुर्भागेषु विभक्तमस्ति, अतः भागानामुल्लेखः करणीयः ।*
3. *प्रत्येक भागस्य प्रष्नानामुत्तराणि क्रमेणैव लेखनीयानि ।*

खण्ड 'क' (अपठितावबोधनम् – 10 अंकाः)

iz-1 अधोलिखित गद्याशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत –

एकदा एकः विप्रः एकम् अजम् स्कन्धे नीत्वा गच्छति स्म । त्रिषु धूर्तेषु प्रथमः धूर्तः व×चनाय तम् अवदत् – भो विप्र ! सारमेयम् स्कन्धे आरोपयित्वा किमर्थम् गच्छसि ? एतत् तु न उचितम् । तदा विप्रः कुपितः अभवत् अवदत् च – "किम् अन्धः भवान् यत् अजम् सारमेयः इति वदसि । धूर्तः अवदत् – कोपम् मा कुरु । यथेच्छम् गच्छ ! कुपितः ब्राह्मणः अग्रे अगच्छत् । कि×चत् मार्गे गत्वा एव द्वितीयः धूर्तः विप्रस्य सम्मुखे भूत्वा तम् अकथयत् – अयुक्तम् एतत् यत् त्वम् सारमेयम् स्कन्धाधिरूढ़म् नयसि ।"

I. विकल्पात् पदम् चित्वा एकपदेनुत्तरत –   ;1×4त्र4द्ध

क) विप्रः कम् स्कन्धे नीत्वा गच्छति स्म ।   (धूर्तः / अजम् / सारमेयम्)

ख) कुपितः कः अभवत् ?   (धूर्तः / विप्रः / अजः)

ग) विप्रः कम् अंधः इति अवदत् ?   (विप्रम् / सारमेयम् / धूर्तम्)

घ) अयुक्तम् एतत् इति कः अकथयत् ?   (प्रथमः / द्वितीयः / तृतीयः)

II. एकवाक्येनुत्तरत –   ;2×2त्र4द्ध

क) प्रथमः धूर्तः अजम् किम् अमन्यत् ?

ख) द्वितीयः धूर्तः विप्रम् किम् अकथयत् ?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत –   ;1×2त्र2द्ध

प्रकृतिः प्रत्ययम् च पृथक् कृत्वा लिखत –

क) नीत्वा   ख) आरोपयित्वा

खण्ड – ख (रचनात्मकं कार्यम् – 20 अंकाः)

प्र.2 **अधोलिखिते संवादे रिक्त स्थानानि मंजूषायाः समुचितपदैः पूरयत –** (1×5=5)

राधा – हे वीराः ! यूयम् कुत्र गच्छथ ?

सैनिकः – राधे वयम् कश्मीररप्रदेशम् प्रति (1)............ ।

सन्दीपः – किम् त्वम् तत्र गत्वा (2)............ रक्षसि ?

सैनिकः – आम्, अहम् देशम् (3)............ ।

हेमन्तः – भो सैनिक ! तव हस्ते इदम् (4)............ अस्ति ?

सैनिकः – मम हस्ते भुशुण्डी (5)............ ।

सन्दीपः – भो सैनिकाः शुभास्ते पन्थानः सन्तु ।

म×जूषा	किम्, अस्ति, रक्षामि, देशम्, गच्छामः

प्र.3 **प्रधानाचार्यं प्रति सद्वृत्ति प्रमाण पत्राय पत्रं प्रदत्तशब्दैः पूरयत –** (½×10=5)

रायगढात्

सेवायाम्,

श्रीमन्तः प्रधनाचार्यमहोदयः

ओ. पी. जिन्दलः विद्यालयः,

रायगढनगरम् ।

मान्य! इदं (1)............... यत् मया (2)............... एव (3)............... भवतां (4).............. प्रावेशिकी परीक्षा द्वितीय श्रेण्याम् (5)............... । मम विद्यालयस्य क्रमांकः दशम्याः कक्षायाः (6)............... इति अभूत् । अहम् पादकन्दुकक्रीडायाः प्रमुखः क्रीडकः आसम् । (7)............... आचरणम् (8)............... आसीत् । इदानीम् अहम् का×चन सेवां लब्धुम् यत्नवान् (9)............... । कृपया (10)............... मम सद्वृत्तप्रमाण पत्रं मम परिचयेन प्रेषणीयम्

धन्यवादः ।

भवदीयः प्रियः शिष्यः

त्रिपुरारिः

म×जूषा	यथाशीघ्रम्, निवेदनम्, विद्यालयात्, मम, अस्मिन्, त्रिंशत्, विशुद्धम्, वर्षे, उत्तीर्णा, अस्मि

Edufever™

प्र.4 चित्रम् आधृत्य म×जूषायाः शब्दानां सहायतया प×चवाक्यानि लिखत – (2×5=10)

म×जूषा –	बसस्थानम्, पंक्तिबद्धाः, बसयानम्, रसम, जनकेन सह, आगच्छति, बालः, पुरुषः

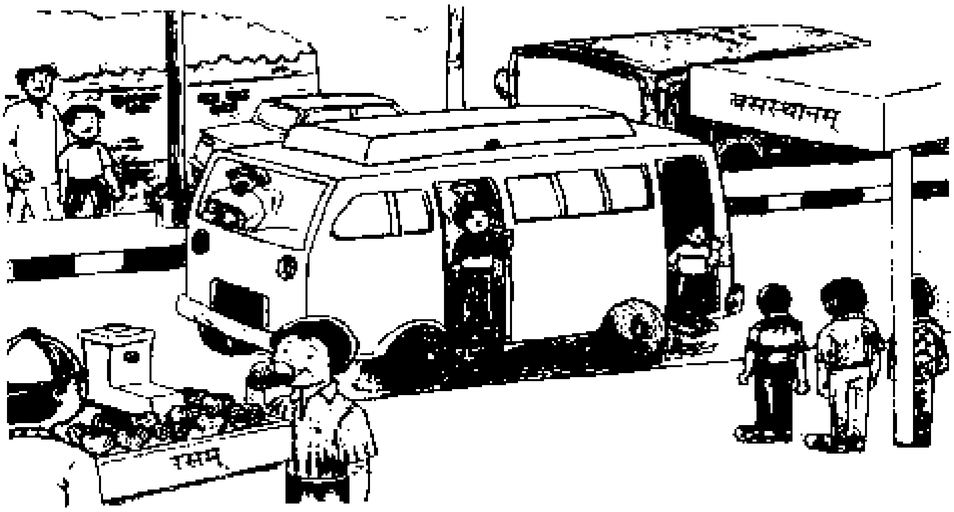

खण्ड 'ग' (अनुप्रयुक्त व्याकरणम् – 20 अंकाः)

प्र.5 अ)अधोलिखित प्रश्नानामुत्तरम् संस्कृतेन उचित पदम् चित्वा लिखत – (1×2=2)

क) रामायणम् इति पदे 'य्' वर्णस्योच्चारणस्थानम् किम् अस्ति ?

अ) तालुः ब) ओष्ठः स) मूर्धा

ख) शुद्धम् इति एषु कस्य वर्णस्योच्चारणस्थानम् दन्ताः सन्ति ?

अ) श् ब) म् स) द्

Edufever TM

ब) अधोलिखितानां वर्णानां संयोगं कृत्वा शब्दरचना कुरुत –

क) त् + र् + इ + प् +उ + र्+ आ + र् + इ =

ख) प् + उ + स् + त् + अ + क् + अ + म् = (1×2=2)

प्र.6 अधोलिखितेषु रेखांकितपदेषु सन्धिविच्छेदं वा कृत्वा लिखत । (1×4=4)

क) अहम् विद्यालये नृत्यामि ।

अ) विद्य + आलये ब) विद्या + आलये स) बिद्या+ लये

ख) त्वम् कस्य प्रतीक्षाम् करोषि ।

अ) प्र + तीक्षाम् ब) प्रति + इक्षाम् स) प्रति + ईक्षाम्

ग) सूर्योदयः पूर्वदिशायाम् भवति ।

अ) सूयै+उदयः ब) सूर्य+उदयः स) सूर्यो+उदयः

घ) यद्यपि अहं पठामि ।

अ) यदि+ अपि ब) यद्य+ पि स) यदि+पि

प्र.7 निर्देशानुसारम् शब्दरुपाणि लिखत – (1×4=4)

क) 'रमा' शब्दस्य सप्तमी एकवचने किं रूपं भविष्यति ?

ख) 'गुरु' शब्दस्य तृतीया बहुवचने किं रूपं भविष्यति ?

ग) 'तत्' शब्दस्य नपुंसकलिंगे पंचमी एकवचने किं रुपं भविष्यति ?

ख) 'बालक' शब्दस्य तृतीया एकवचने किं रूपं भविष्यति ?

प्र.8 निर्देशानुसारम् धातुरुपाणि लिखत – (1×4=4)

क) 'पठ्' धातोः लृट्लकारे मध्यमपुरुष–बहुवचने किं रूपं भविष्यति ?

ख) 'नृत्' धातोः लृट्लकारे उत्तमपुरुष–द्विवचने किं रूपं भविष्यति ?

ग) 'नम्' धातोः लृट्लकारे प्रथमपुरुष–द्विवचने किं रूपं भविष्यति ?

घ) 'गम्' धातोः लृट्लकारे प्रथमपुरुष–एकवचने किं रूपं भविष्यति ?

प्र.9 अधोलिखित वाक्येषु अंकानां स्थाने शब्देषु समयं लिखत – (1×4=4)

क) प्रवीणः प्रातः __4:30__ वादने उत्तिष्ठति ।

ख) सः प्रातः __5:15__ वादने व्यायामं करोति ।

ग) सः प्रातः __6:45__ वादने विद्यालयं गच्छति ।

ग) सः प्रातः __12:45__ वादने विद्यालयं गच्छति ।

Edufever™

खण्ड 'घ' (पठितावबोधनम् – 50 अंकाः)

प्र10 अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत – ;2×5त्र10द्ध

क) लम्बमानं कूर्मं दृष्ट्वा के अधावन् ?

ख) सर्वदा कुत्र सुखम् ?

ग) रमा कुतः संस्कृत शिक्षां प्राप्तवती ?

घ) कः न प्रतीक्षते ?

छ) कः अशिवं चरति ?

प्र11 अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत – (2×5=10)

अथ धीवराः अकथयन् यत् वयं श्वः मत्स्यकूर्मादीन् मारयिष्यामः । एतत् श्रुत्वा कूर्मः अवदत् – ''मित्रे ! किं युवाभ्यां धीवराणां वार्ता श्रुता ? अधुना किम् अहं करोमि?'' हंसौ अवदताम् – ''प्रातः यत् उचितं तत्कर्त्तव्यम्।''कूर्मः अवदत् –'मैवम् । तद् यथाऽहम् अन्यं ह्रदं गच्छामि

तथा कुरुतम् ।' हंसौ अवदताम् – ''आवां किं करवाव ?'' कूर्मः अवदत् – ''अहं भवद्भ्यां सह आकाशमार्गेण अन्यत्र गन्तु इच्छामि ।''

Downloaded from www.studiestoday.com

प्रश्नाः

क) कूर्मेण केषां वार्ता श्रुता ?

ख) धीवराः किम् अकथयन् ।

ग) 'सरोवरम्' इति पदस्य किं पर्यायवाचिपदम् अत्र प्रयुक्तम् ।

घ) 'अवदताम्' इति पदस्य किं कर्तृपदं अत्र प्रयुक्तम् ।

ङ) 'ह्यः' इति पदस्य किं विलोमपदम् अत्र प्रयुक्तम् ?

प्र12 रेखांकितानि पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत – (1×5=5)

क) पार्वती कठिनं तपः अचरत् ।

ख) तदा तत्र स्त्रीशिक्षायाः स्थितिः चिन्तनीया अस्ति ।

ग) रमाबाई महाराष्ट्रं प्रत्यागच्छत् ।

घ) एकस्मिन् मासे त्रिंशत् दिनानि भवन्ति ।

ङ) त्वं महेश्वरस्य स्वरुपम् न जानासि ।

प्र13 अधोलिखितानां पदानां विभक्तिः वचन×च लिखत – (1×5=5)

	पदम्	विभक्तिः	वचनम्
क)	पशवः	३३३३	३३३३
ख)	वाचा	३३३३	३३३३
ग)	वर्णानां	३३३३	३३३३
घ)	साधनानि	३३३३	३३३३
ङ)	तव	३३३३	३३३३

प्र14 अधोलिखितानि पदानि समानार्थक पदानि लिखत – (1×5=5)

क) प्रसान्नतायाः ३३३३

ख) दृष्ट्वा ३३३३

ग) लब्ध्वा ३३३३

घ) शिलायां ३३३३

ङ) नयनानि ३३३३

प्र15 अधोलिखितानां पदानां विलोमपदानि लिखत– (1×5=5)

क) अधः ३३३ण्ण

ख) उच्चैः ३३३ण्ण

ग) दुर्लभः ३३३ण्ण

घ) अन्तः ३३३ण्ण

ङ) दुर्बुद्धे ३३३ण्ण

प्र16 म×जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत – (1×5=5)

म×जूषा– न, सदा, तथा, च, कदाचन

क) महात्मागांधी .... अहिंसां न अत्यजत्

ख) लता मेधा .... विद्यालयं गच्छतः ।

ग) प्रियं .... सत्यं वदेत् ।

घ) असत्यं .... वक्तव्यम् ।

ङ) भक्तः .... ईश्वरं स्मरति ।

Edufever™

प्र17 कोष्ठकस्थपदेभ्यः चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत्– (1×5=5)

क) मुखे .... नेत्रे स्तः । (द्वौ / द्वे)

ख) तत्र............... बालिका पठति । (एकः / एका)

ग) तस्य समीपे............... फलानि सन्ति । (चत्वारि / चत्वारः)

घ) मम गृहे............... कुक्कुरौ स्तः । (द्वौ / द्वे)

ङ) जनवरी मासे............... दिनानि भवन्ति। (एकोनत्रिंशत्/ एकत्रिंशत्)

****